

5

Икона и иконопочитание

„Не се прави кумир и никакво изображение на онава, що е горе на небето, що е долу на земята, и що е във въздуха над земята, не им се кланя и не им слуши!“

Това е втората Божия заповед. Тя не ни забранява да имаме свещени изображения - Вижда се ясно още в СЗ, когато Бог заповядва на Мойсей да постави в скинията (позвилия евреиски храм) златни свещени изображения на херувими, и то да ги постави в онази вътрешна част на скинията, към която героите се обръщали да се покланят на Бога, т.е. да ги постави в Святия Святих (Изх. 25; 18-19).

Знае се също, че в храма, изграден от Соломон, върху стениите били изваяни и изписани образи на херувими; такива имало и на вратата на храма (3 Цар. 6, 23-29) / 32, 35). Този пример на изображения в СЗ е важен, защото той доказва, че в Православната църква е правилна употребата на икони.

Думата икона е гръцка и на български език ще рече образ или изображение. Така се наричат в Православната църква свещените изображения на Бога, на злияма се в плът Син Божии - Господ Исус Христос, на престоата Негова Майка и на светите Му.

Историята на християнството свидетелствува

се християните от най-дълбока древност почитали иконите и ги употребявали в местата на своите молитвени събрания, а също и по домовете си. Църковния историк Евсевий (+339+) предава разказа за неръководения образ на Христа Спасителя. Съгласно този разказ, едеският владетел Авгар, който бил тегно болен, изпратил един художник с писмо до Исуса Христа, с което Го моел да го посети и изцери. Спасителят взел една карта, изтрил мръсотията си и на картата по чудесен начин се изобразил Божествен образ, който Той изпратил на едеския владетел. Същият Евсевий свидетелствува, че в Кесария Фелипова има бронзова статуя на Спасителя, поставена от кръвотечащата жена, която Христос изцери (Мат. 9, 20). Евсевий свидетелствува, че сам той виждал тази статуя, която била считана от християните за чудотворна и била на голяма почит. А друг църковен историк, Созомен (V в.), добавя, че във времето на Юстин Отстъпник езичниците строили статуята, а християните като я почитали, събрали ковчезата и ги поставили в храм.

Също има предаване, че евангелист Лука бил и художник и нарисувал няколко икони на Божията Майка. В раннохристиянското време сципийската живопис се занимала със символични и алегорични изображения

5

(котва, феникс, пастир, агне, лоза, риба, таун, зълб и др.). По-късно, когато умотияството външно закрепва, брост на фреските, мозаиките и живописните свежени избраници започнал да се увеличава, а самите те ставали по-ясни и по-отрежени. За съществуването на иконопочитание през първите 3 века, освен красноречивите паметници на катакомбената живопис, са запазени една редица важни свидетелства на св. отци и учители на Църквата от първите векове. Но същинското процъфтяване на иконопочитанието започнало от времето на византийския император Константин Велики (324-337). Оттогава се започнало усилено храмостроење, приружешо с гримиво украсяване на живопастроените храмове с различни икони. Да почитаме иконите като свежени избраници и да ги употребяваме за благоговейно спомняне делата на Бога и на светите Му и не противоречи на втората Божия заповед: иконите слушат като книги, написани вместо с букви, с образи и предмети. Както изобщо цялото външно богопочитание е способно да предизвика у нас вътрешни религиозни чувства, така и иконите спомагат за нашето вътрешно благоговейно настроение. Почитането на иконите е съгласно с потребността на човешката природа и

и оказва благотворно действие в/у нравствения живот на християните. Както за всеки от нас са скети изображения (снимките) на обитателите от нас хора: сродници, приятели, познати, благодетели, както такива тези портрети (снимки) подреждаме ги в жилищата си, целуваме ги и като се ми в/у тях пренасяме любовта и почитта, както изплатваме към изображението на тях: също така естествено е за нас да имаме и да почитаме свещените изображения на Бога и на Неговите светии.

Думата, икона, може да има по-широко значение. Виско, което разкрива величното и творческата сила на Бога, което ни въздига към Него е икона, символ. Думата творение е икона, образ на Божието величие. Ангелите протозавдат слабата на Бога (Пс 18:2). Св. Писание също е икона — величното се изобразява в образи и форми. Тобестеството също е икона — образ на Бога. Тостоя Исус Христос е приел реална свещка ПЛЪТ и това прави възможно Неговото изобразяване. Иом Христос като мисест е изобразим, лешески слава, ге и Майката Бония, и апостолите, и виски светии са изобразими. Виските са носили Христос в сърцата си, те са Го отобразявали.

5

Иконата е богославие в образи, неравно
с богословието в слова.

По решение на VII Вселенски събор (787г)
сестта, отдавана на иконата, трябва да
се оказва на първообраза, и покланяният
се на иконата, трябва да се покланя на
оня, който е изобразен на нея. Жие не
пошаме самата икона, а изобразенето
на нея. Даваме външен израз на
вътрешните ни преживявания чрез поклан
и целувка.

Благосестивото отношение към светите
икони изисква в никакъв случай да не
се питат сръне и целуват от неже, които
имат по устните се сръно.

Образите на Спасителя и Жетвата
Трестата Майка, образите на ангелите
и светите и на размишните свещени
содити ниво на натомнат за тив мца
и содити. Като ги гледаме, умът ни се
храни, волта ни укрепва и сръето ни
се тратва. Световната красителска ниво
е уде, както показателство за това.

Употребата на иконите щеше да бъде
в разрез в 2-рата Божия заповед, само
ако нъкай пошеше да ги доотвори.

Жо ние, като се покланяме на иконите
трябва да имаме съответното разпокашние
на духа; като гледаме светите икони,
трябва да устреиваме мислено поглед

към изображенията на тях светли, а през
тях — към Бога.

Като знак за това, че почитането на
светлите икони не е противно на Бога
случи и този факт, че Господ, праля
пощката и скаи икони средства, през
които излиза върху върващите Своите
благоселения. Такива икони неумолямо
будетворни.